

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 14.01.2022
Sirküler No : 2022/011

İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLMESİ VE YÜZDE YİRMİBEŞİNİN TCMB'NA SATIŞI ZORUNLULUĞU

İhracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin işlemler; Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar, söz konusu Karara ilişkin 2018-32/48 sayılı Tebliğ ve TCMB İhracat Genelgesi kapsamında tesis edilmektedir.

Bilindiği üzere, ihracat bedellerinin fiili ihrac tarihinden itibaren 180 gün içinde yurda getirilmesi zorunludur. İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihrac tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin yurda getirilme süresinin vade bitiminden itibaren 90 günü geçmemesi gerekmektedir. Aşağıda sayılan ülkelere yapılan ihracatta bedellerin yurda getirilme zorunluluğu bulunmamaktadır:

“Afganistan, Angola, Belarus, Benin, Cibuti, Etiyopya, Fildişi Sahili, Filistin, Gabon, Gana, Gine, İran, Kamerun, Kenya, Kırgızistan, Kuzey Kore, Küba, Liberya, Lübnan, Moldova, Nijerya, Senegal, Somali, Sudan, Suriye, Suudi Arabistan, Tacikistan, Tanzania, Venezuela”

Aşağıdaki ülkelere yapılan ihracat bedellerinin ise sadece %50'sinin yurda getirilme zorunluluğu bulunmaktadır:

“Azerbaycan, Cezayir, Fas, Kazakistan, Mısır, Özbekistan, Tunus, Türkmenistan, Ukrayna, Yemen”

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş. bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2021 yılında 11,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 167'dan fazla ülkede bulunan 1.728 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dâhil dünya çapında 97.292 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

03.01.2022 tarihi itibarıyla İBKB' ye (İhracat Bedeli Kabul Belgesi) veya DAB' a (Döviz Alım Belgesi) bağlanan ihracat bedellerinin %25'inin İBKB'yi veya DAB'ı düzenleyen bankaya satılması; söz konusu bedellerin de bankaca Merkez Bankası tarafından işlem günü için geçerli olduğu ilan edilen döviz alış kuru üzerinden aynı gün Merkez Bankasına satılması ve Merkez Bankasının banka nezdindeki hesabına aktarılması gerekmektedir. %25'lik döviz satış tutarı İBKB'ye bağlanacak tutar üzerinden hesaplanacaktır.

Tebliğ ve Genelgede belirtilen usul ve esaslar dahilinde indirimler uygulandıktan sonra kalan meblağın ihracat bedeli olarak banka hesabına aktarılması esastır. İBKB, indirimler uygulandıktan sonra ortaya çıkan bedel üzerinden düzenlenecek; TCMB'ye yapılacak satış da bu bedel üzerinden hesaplanacaktır. Bu durumda, ithalattan kaynaklanan döviz borcu olan ihracatçıların ithalat yükümlülüklerinin niceliksel büyüklüğü özel önem arz etmektedir. İthalat bedellerinin ihracat bedelinden mahsup işlemine kullanılabilmesi için ithalat konusu malların serbest dolaşıma giriş tarihi ile ihraç konusu malların fiili ihraç tarihi arasında azami 180 gün olması gerekmektedir. Ancak Eximbank ya da diğer bankalardan kullanılan döviz kredilerinin geri ödemeleri, Tebliğ ve Genelge hükümleri kapsamında indirimle konu edilemeyecektir.

Diğer taraftan yalnızca USD, EURO ve İngiliz Sterlini cinsinden ihracat bedellerinin yüzde 25'nin TCMB'ye satışı söz konusu olup; diğer döviz cinslerindeki ihracat bedelleri için TCMB'ye satış söz konusu değildir. Hizmet ihracatı, mikro ihracat ve transit ticarete ilişkin bedeller, ilgili Tebliğ ve Genelge kapsamı dışında bulunmaktadır. Dolayısı ile bu bedeller için İBKB düzenlenmesi ve TCMB'ye satış söz konusu değildir. Aynı şekilde Tebliğ ve Genelge uyarınca ihracat bedellerinin banka hesaplarına alınması zorunlu olmayan ülkelere yapılan ihracatın bedelleri için İBKB düzenlenmesi ve dolayısıyla TCMB'ye satış yapılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

Tebliğ kapsamında İBKB düzenlenen tüm ihracat bedelleri TCMB'ye satışa konu olacaktır. Peşin bedellerde ihracatın yapılmaması olasılığı olduğundan, gelen peşin bedelin sonradan prefinansman kredisine dönüşme olasılığı bulunduğu ve peşin ihracatta İBKB düzenlemek için 24 aylık süre bulunduğundan firmanın fiili ihracattan sonra bedelin İBKB'ye bağlanmasını talep etmesi mümkündür.

Bedelin (ihracat bedelinin yüzde 25'i) TL'ye çevrildikten sonra ihracatçı tarafından tasarrufu ihracatçıya bağlıdır. Bir diğer deyişle söz konusu tutarla tekrar döviz alımı yapmanın önünde bir engel bulunmamaktadır.

Ayrıca serbest bölge işlem formu kapsamında gerçekleştirilen 5.000,00 ABD doları veya karşılığı döviz ya da Türk lirasını geçmeyen tutardaki ihracat işlemlerinde bedellerin tasarrufu serbesttir. Belirtilen tutar üzerinde gerçekleştirilen ihracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunludur. Serbest bölgelerde yerleşik firmalar kambiyo mevzuatı kapsamında yurtdışında yerleşik sayıldığından bu firmalara gelen bedeller için İBKB düzenlenmesine ve Merkez Bankasına satış yapılmasına ise gerek bulunmamaktadır.

İhracat bedelinin yolcu beraberinde efektif olarak yurda getirilmesi halinde gümrük idarelerine Nakit Beyan Formu (NBF) ile beyan edilmesi zorunludur. NBF'nin düzenlenme tarihinden itibaren 30 gün içinde NBF'nin ve NBF konusu efektifin bankalara tevdi edilmesi gereklidir.

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;

- a) 30.000 ABD dolarına kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,
- b) 30.000 ABD dolarından yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmayan, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,
- c) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, ilgili düzenlemede belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce

terkin edilmek suretiyle kapatılır.

Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri ise mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılır.

Buna göre Genelgede belirtilen terkin sınırları içinde kalan 30.000 ABD dolarına kadarki ihracat bedelleri için İBKB düzenlenmesi ve TCMB'ye satış yapılması zorunlu değildir.

Saygılarımızla.